

Memo

Datum : 10 november 2014

Aan : Raad

Van : College van burgemeester en wethouders

Onderwerp : Benoemen burgerlid in welstandscommissie

Aanleiding

Op 18 september 2014 heeft de raad de 14e wijziging van de Bouwverordening vastgesteld. In artikel 9.2 lid 5 van de bouwverordening is bepaald dat een geïnteresseerde burger zitting kan hebben in de welstandscommissie. De gemeenteraad (bij monde van de heer Van Kleef) heeft gevraagd of hier uitvoering aan kan worden gegeven. In reactie hierop heeft het college toegezegd dat de mogelijkheden tot het benoemen van een burgerlid onderzocht zullen worden en dat de raad hierover schriftelijk zal worden geïnformeerd.

Met deze memo wordt hieraan tegemoet gekomen.

Inleiding

Aanvragen om een omgevingsvergunning moeten getoetst worden aan redelijke eisen van welstand. Dat gebeurt op basis van de welstandsnota (laatstelijk vastgesteld op 5 april 2012) waarin de kaders staan vermeld. Libau verzorgt voor de gemeente Eemsmond de advisering op basis van deze welstandsnota en daarom is Libau gevraagd wat de verschillende mogelijkheden zijn voor een burgerlid bij welstandsadviesering.

In haar brief van 9 oktober 2014 noemt Libau hiertoe de volgende mogelijkheden (zie bijlage):

- a. er wordt aangeschoven bij het overleg tussen de twee rayonarchitecten, de gemeente en eventueel de initiatiefnemer; de twee rayonarchitecten vormen samen de kleine commissie en zijn gemandateerd door de grote welstandscommissie; ze vergaderen 1 x per veertien dagen;
- b. er wordt zitting genomen in de grote commissie van externe deskundigen; de grote commissie behandelt enkele malen per jaar (gemiddeld 5 per jaar) een plan van de gemeente Eemsmond.

De leden van de commissie(s) zijn benoemd voor een periode van 4 jaar. De benoemingstermijn loopt gelijk aan een raadsperiode. Als een burgerlid wordt toegevoegd is het logisch om op deze termijnen aan te sluiten.

Wijziging Woningwet 2003

In de in 2003 gewijzigde Woningwet zijn diverse wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot het welstandstoezicht. Zo werden de gemeenten verplicht een welstandsnota vast te stellen. Ook werd het mogelijk gemaakt om een burgerlid te benoemen in de welstandscommissie. Hiermee werd getracht om meer maatschappelijk draagvlak en meer betrokkenheid te bewerkstelligen.

Het is geen wettelijke verplichting om een burgerlid in de welstandscommissie te benoemen.

Onafhankelijkheid

De welstandscommissie wordt geacht een van de gemeente onafhankelijke instantie te zijn die advies geeft over de redelijke eisen van welstand. Hieruit vloeit voort dat voor elk afzonderlijk lid

het onafhankelijkheidsvereiste geldt. Zo ook voor een burgerlid. Dat betekent concreet dat het burgerlid niet werkzaam mag zijn voor de gemeente en tevens eigenlijk geen werkzaamheden zou moeten verrichten binnen het grondgebied van de gemeente. Alleen in die gevallen wordt de onafhankelijkheid gewaarborgd. Ook moeten tegenstrijdige belangen voorkomen worden. Bedacht moet worden dat in een plattelandsgemeente het lastig kan zijn om de noodzakelijke onafhankelijkheid van een burgerlid te waarborgen.

Toegevoegde waarde burgerlid

De vraag kan worden gesteld of zitting van een burgerlid in de welstandscommissie toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de huidige samenstelling van de welstandscommissie met uitsluitend vakdeskundigen. Bij de beantwoording van deze vraag spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:

Deskundigheid

De huidige welstandscommissies bestaan uit vakdeskundigen. Deskundige leden zijn leden die zich door ervaring en opleiding kwalificeren om zitting te nemen in de welstandscommissie. De vraag is welke toegevoegde waarde een burgerlid kan hebben binnen deze commissie. Het toevoegen van een specifieke deskundigheid kan eventueel deze meerwaarde geven.

a. monumenten

Libau heeft een speciale monumentencommissie die advies geeft over het behoud van de historische waarden. Een burgerlid dat deze specifieke kennis heeft, heeft dus geen directe meerwaarde.

b. cultuurhistorische waarden gemeente

De kennis van de geschiedenis van de gemeente Eemsmond en dan met name de dorpskernen is niet direct in de welstandscommissie vertegenwoordigd. Een burgerlid zou iemand kunnen zijn die de plaatselijke omgeving erg goed kent en daarmee een meerwaarde voor de welstandscommissie zou kunnen hebben.

Draagvlak

De adviezen van de welstandscommissie kunnen meer draagvlak krijgen omdat er niet alleen gekeken wordt naar de architectonische waarden maar ook naar de belevingswereld van de burgers.

Leesbaarheid

Een burgerlid zou kunnen bijdragen tot het verbeteren van de leesbaarheid van de adviezen.

Proces

Afhankelijk van de kennis van een burgerlid zal er geïnvesteerd moet worden in het toelichten van achtergronden, beleidszaken etc., waardoor vertraging kan optreden in het proces van advisering.

Invloed

de invloed van een burgerlid in de grote commissie is beperkt omdat in deze commissie slechts een beperkt aantal (grote) plannen worden behandeld.

Welstandsnota

de welstandscommissie is reeds gehouden aan de welstandsnota, dus in die zin is er al sprake van transparantie en van draagvlak. De raad zelf stelt immers deze welstandsnota vast.

Ervaringen elders

Om een gedegen afweging te kunnen maken hebben is ook onderzocht of er in de welstandscommissies van andere gemeenten burgerleden functioneren. Er is gebleken dat er binnen de provincie Groningen tot nu toe weinig ervaring is opgedaan met burgerleden.

De gemeente Oldambt heeft in 2013 wel twee burgerleden benoemd (lid en plv. lid). Het burgerlid heeft zitting in de grote commissie, omdat deze commissie plannen behandelt die er toe doen en de meeste impact hebben. De ervaring in Oldambt is dat veel tijd gestoken dient te worden in begeleiding en training van een burgerlid voordat kan worden meegelopen in de welstandscommissie. Er kan nog niets gezegd worden over het functioneren van het burgerlid in de welstandscommissie, omdat de burgerleden op dit moment nog bezig zijn met hun opleiding.

In Marum is enige ervaring opgedaan met een burgerlid, maar is hiermee gestopt: er is een proef met betrekking tot welstandsvrij bouwen in de gehele gemeente.

Financiën

De benoeming van een geïnteresseerde burger als lid van de welstandscommissie heeft financiële gevolgen. Een burgerlid heeft recht op een vergoeding. Deze vergoeding komt voor rekening van de gemeente. Het tarief zal per zitting plm. € 75,00 bedragen. Hier komen de reiskosten overheen. De kleine commissie vergadert 1 x per 2 weken in Delfzijl/DEAL. Het aantal keren dat de grote commissie bijeen komt voor plannen in Eemsmond is moeilijk te voorspellen, maar gemiddeld bedraagt dit 5 x per jaar.

De kosten voor presentiegelden bedragen (sprake van indicatie):
 Zitting nemen in de grote commissie plm. € 500,-- p/j, inclusief reiskosten
 Zitting nemen in de kleine commissie plm. € 2.500,-- p/j, inclusief reiskosten

De vergaderingen in de kleine commissie vinden plaats in Delfzijl. Die van de grote commissie in Groningen.

Er moet worden vanuit gegaan dat ook voor de opleiding/training kosten zullen worden gemaakt. Dit hangt ook af van de deskundigheid van de te benoemen leden.

Tevens moet rekening gehouden worden met het benoemen van een burgerlid en een plaatsvervangend burgerlid. Er moeten dus in principe twee leden worden benoemd. Beide leden zullen een opleiding/training moeten krijgen.

De kosten zouden op basis van de legesverordening kunnen worden doorberekend aan de vergunningaanvrager. Dit betekent wel een verhoging van de leges voor de omgevingsvergunningaanvraag. Ook de legesverordening dient hiervoor te worden aangepast.

Procedure benoeming

Indien uw raad van oordeel is dat het wenselijk is om een burgerlid te benoemen, dan zal een vacature worden open gesteld voor een burgerlid en een plaatsvervangend burgerlid. Daarbij is het van belang om te weten of er sprake is van benoeming in de grote commissie of de kleine commissie.

Vervolgens vindt de selectieprocedure plaats met uiteindelijk een voorstel aan de raad om over te gaan tot benoeming van een burgerlid en een plaatsvervangend burgerlid in de grote dan wel de kleine commissie.

Conclusie en vervolg.

Zoals hiervoor is aangegeven is de mogelijkheid aanwezig om een burgerlid te benoemen in de welstandscommissie. Een vervolgstap zou kunnen zijn dat in de agendacommissie wordt besproken om het onderwerp te agenderen. Bij behandeling kan dan kenbaar gemaakt worden of er behoefte is aan het benoemen van een burgerlid in de grote of de kleine welstandscommissie. Vervolgens kan het College een selectieprocedure volgen en aan de raad een voorstel doen om een burgerlid te benoemen en de financiële consequenties te dekken.